

Др Милутиновић Никола

ЮВИ САД

Бул. М. Тита бр. 3/II

БИЛТЕН МАТИЦЕ СРПСКЕ

год. I

Јануар 1963.

Бр. 1

Ђорђе Табаковић, Зграда Матице српске (порисел из Ниско-Јабучке поште)

МАТИЧИНА ДЕЛАТНОСТ се у последње време развиле и обогатила као никада у својој дугогодишњој историји. Рад Матице српске је запажен и признат, али шира јавност још увек није довољно упозната ни са њеном структуром ни са свим видовима њене активности. И не само шира јавност. Матица српска има неколико стотина сарадника широм Југославије, који раде на остваривању задатака и циљева постављених њеним перспективним и годишњим плановима. А ни ти Матичини сарадници, дакле људи који стварно чине ову установу оваквом каква је она сада, нису ни издалека обавештени о свему ономе што она ради и каквим се проблемима бави. Стога смо сматрали неопходним покретање једног информативног билтена у коме би се налазила саопштења о најважнијим пословима у Матици и установама које су из ње израсле и чине њен саставни део - Библиотеци МС и Галерији МС, а не мање и о делатности Издавачког предузећа МС.

Матица је увек налазила начина да своје чланове и јавност обавести о својој активности. Некада је то био њен ЛЕТОПИС или додатак ЛЕТОПИСУ у коме је ноћан рад њених одељења и органа. Године 1934. покренула је специјално гласило - ГЛАС МАТИЦЕ СРПСКЕ - које је све до пропасти старе Југославије било веза између ње и њених чланова. После ослобођења, 15. септембра 1946. године покренуто је поново слично гласило, ГЛАСНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ, које је излазило до 20. новембра 1949. године. Показало се да ЛЕТОПИС није могао, као што се мислило, заменити ове Матичине органе. Тако се десило да су о раду Матичином управо у овој најживљој и најактивнијој деценији њеној, чланови обавештавани само путем сумарних годишњих извештаја. Сматрамо да је то недовољно, а према Матичиним члановима и сарадницима чак и неправедно.

Овај БИЛТЕН треба да буде стална веза између Матице српске и њених чланова. Он треба такође да буде извор за упознавање наше јавности са свим важнијим пословима у Матици, њеним установама и њеном издавачком предузећу.

БИЛТЕН ће излазити повремено, када се за то укаже потреба, а верујемо да ће и у овако скромном виду употпунити сазнања о делатности Матице српске и допринети обавештениости оних којима је намењен.

РАД УПРАВНОГ И ИЗВРШНОГ ОДБОРА МАТИЦЕ СРПСКЕ

У последњем тромесечју 1962. год. Матичин Управни одбор одржао је две редовне седнице, којима су поред чланова Одбора присуствовали и други Матичини сарадници.

На седници од 25. X 1962. одлучено је да се следећој годишњој скупштини предложи оснивање Одељења за уметност које би имало задатак да се бави истраживањима и изучавањима у првом реду у области ликовне уметности. На тај начин Матица би имала, изузимајући административно-финансијско, следећа одељења: Књижевно, Научно, Рукописно (Архив) и Одељење за уметност. После исцрпне дискусије усвојен је реферат Драшка Ређепа о едицији "Прва збирка", која ће убудуће обухватати и прозна дела младих писаца, те с тога и мења назив у "Прва књига". Потом је размотрен нацрт Правилника о рачуноводственом пословању, који је у начелу усвојен с тим да ће коначна одлука бити донета после извесних допуна. Прихваћен је нацрт буџета за 1963. годину, те је упућен Извршном већу АПВ у вези са молбом за дотацију за ту буџетску годину. Такође је примљен Правилник о употреби путничког аутомобила, који је одмах ступио на снагу. На предлог Књижевног одељења одређене су теме за Бранкову награду за 1963. годину. У редакцију Речника српскохрватског књижевног језика изабран је, поред досадашњих чланова, још и др Митар Пешикан, научни сарадник Института за српскохрватски језик и уредник Речника САНУ. За уређивање нове Матичине едиције која ће у скраћеном облику публиковати прикупљени материјал о насељима у Војводини формирана је редакција, у коју су изабрани др Бранислав Букуров и Рајко Николић. Напоследку, усвојен је план рада Управног одбора за годину 1962/63.

На седници од 26. XI 1962. одржана је дискусија о Зборнику за књижевност и језик на основу реферата Божидара Ковачека о досада изашлим свескама, те је у закључку одобрена досадашња концепција о уређивању ове истакнуте Матичине периодичне публикације. Размотрен је, затим, предлог др Павла Ивића о покретању језичких истраживања у оквиру Матице која се односе на прикупљање и обраду материјала за дескриптивну граматiku савременог српскохрватског језика и материјала за историју нашег језика. С обзиром на то да реализовање овога предлога сада у област предвиђену за сарадњу са САНУ, Матица ће се претходно консултовати са Председништвом ове Установе. На овој седници Управни одбор је у целини одобрио споразум о сарадњи са

Српском академијом наука и уметности, о чему је реч подробније на другом месту овога Билтена. Затим је претресан материјал о избору нових чланова-сарадника Матице с обзиром на то да је, према одредбама новог Статута и одлуци прошлогодишње Скупштине, мандат свих досадашњих чланова истекао.

Извршни одбор је одржао такође две редовне седнице, 6. и 20. XI 1962. год., на којима су решавана текућа питања из делокруга овога Матичиног органа. Поред тога је разматран позив Председништва САНУ за учешће Матице у симпозијумима из области друштвених наука које организује Академија у току 1963, те је мишљење са предлозима упућено Академији.

САРАДЊА

СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ И МАТИЦЕ СРПСКЕ

Сарадња Матице са другим културним и научним установама ступила је недавно у врло значајну фазу: досадашње повремене, мада такође значајне везе са нашом најважнијом и највећом научном установом, Српском академијом наука и уметности (нпр. рад на новом правопису, припремање критичких издања српских писаца и др.) добиле су чврсту подлогу која ће омогућити да те везе ојачају и сарадња продуби тако да током времена обухвати низ акција од интереса за обе установе. 8. XI 1962. год. одржан је у Новом Саду састанак Извршног одбора Председништва САНУ и Извршног одбора МС коме су присуствовали од стране Академије председник академик др Илија Буричић, потпредседник академик Велибор Глигорић, секретар академик др Милан Бартош и секретар Одељења за ликовну уметност академик Ђорђе Андрејевић-Кун, као и административни секретар Небојша Мадаревић, а од стране Матице председник Радомир Радујков, потпредседник др Бранислав Букуров, секретар Књижевног одељења Живојин Бошков и члан Управног одбора Младен Лесковац.

Том приликом потврђена је обострана жеља и интерес да се међусобној сарадњи приђе плански и на широј основи, те су утврђене области и облици заједничког рада. Поред размене планова рада и консултовања између управа при разматрању заједничких акција, предвиђена је могућност присуствовања сарадника једне установе састанцима одељења друге, евентуално учешће чланова Матице у симпозијумима које одржава САНУ, у ин-

Са састанка председништва САНУ и Извршног одбора Матице

ститутима у којима је Академија један од оснивача, и у међуакадемијским одборима. Постигнута је сагласност да се за проучавање појединих проблема од обостраног интереса формирају заједничке групе, што би био сталан облик рада. У вези с тим на овом састанку већ је назначен низ заједничких послова за које би се у најкраћем времену формирале заједничке иницијативне или радне групе.

Извршни одбор Председништва САНУ и Извршни одбор Матице на својим седницама прихватили су закључке овога састанка, те ће се ускоро прићи њиховом реализовању.

Припрема историје југословенске књижевности

У току прошле године Матица српска и Матица хрватска споразумеле су се с заједничком радом на припреми опсежне историје југословенске књижевности, а ове године почели су припремни послови.

После више договора представника двеју Матица, одржано је у Загребу 4-5 јуна о.г. саветовање у коме су учествовали: Јакша Равлић, др Марин Франичевић и Јожа Хорват као делегати Матице хрватске, Живојин Бошков, Велибор Глигорић, Живан Милисавац и др Бошко Новаковић као делегати Матице српске, др Франце Берник и др Франце Добровољц као делегати Матице словенске, др Димитар Дмитрев и др Харалампије Поленаковић као делегати Катедре југословенске књижевности Филозофског факултета у Скопљу, затим Сава Јосић, директор Издавачког предузећа МС, и Јосип Томић, директор Накладног завода Матице хрватске. На овом састанку утврђене су основне концепције и принципи рада, предвиђен је избор уже и шире редакције а дати су и предлози за члановима

редакција. Предложеним члановима редакције поверено је да детаљно разраде план периодизације, организовања посла итд. у вези са даљим радом.

Предложени чланови редакције састали су се 2. јула у Новом Саду и 25. септембра у Загребу. У Загребу је истога дана одржан и други састанак свих делегата. Овом састанку присуствовали су: Јакша Равлић, др Марин Франичевић, др Иво Франгеш и Петар Шегедин као делегати Матице хрватске, Живојин Бошков, Младен Лесковац, Живан Милисавац, др Бошко Новаковић и Ђорђе Сп. Радојичић као делегати Матице српске, др Франце Берник и др Алфонз Гспан као делегати Матице словенске, др Димитар Дмитрев и др Харалампије Поленаковић као делегати Катедре југословенске књижевности Филозофског факултета у Скопљу, Сава Јосић, директор Издавачког предузећа МС и Јосип Томић, директор Накладног завода Матице хрватске. Осим тога, у саветовању су учествовали и др Јуре Каштелан, др Душан Пирјевец и др Александар Спасов.

На другом састанку делегата дефинитивно су усвојени концепције и начин рада, решено је да се не бира уже и шира редакција него само једна у коју ће све заступљене установе делегирати по два представника. На састанку је одмах и потврђен избор раније предложених чланова редакције. За чланове редакције изабрани су: др Бошко Новаковић, Велибор Глигорић, др Иво Франгеш, др Марин Франичевић, др Франце Берник, др Алфонз Гспан, др Димитар Дмитрев и др Харалампије Поленаковић.

Носиоци организационих послова и издавачи биће Издавачко предузеће Матице српске у Новом Саду и Накладни завод Матице хрватске у Загребу.

РАД НА РЕЧНИКУ САВРЕМЕНОГ СРПСКОХРВАТСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА

Заједничка редакција Матице српске и Матице хрватске за израду овог Речника приводи крају коначну припрему за штампу првог тома. Дефинитивно је прекуцан велики део рукописа те ће ускоро први том бити предат издавачима.

ИЗРАДА БИОГРАФСКО БИБЛИОГРАФСКОГ ЛЕКSIKОНА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ПИСАЦА

До краја 1962. године обрађено је близу хиљаду писаца. Првенствено се обрађују писци на првих седам слова абецеде, од којих је дефинитивно обрађено преко 600. Из више земаља прикупљени су подаци о свим преводима дела наших писаца, као и литература о њима. У току је сређивање ових података.

Проучавање насељавања Војводине

Научно одељење бави се већ више година проучавањем насељавања (колонизације) Војводине. Грађа која се на тај начин прикупља и обрађује једним делом је већ објављена. Списак публикованих радова објављујемо на овом месту. Међутим, због недостатка материјалних средстава није могла бити објављена сва досада прикупљена грађа. Стога је Научно одељење одлучило да припреми изводе и преглед садржаја грађе која из наведених разлога не може да се објави, те да на тај начин заинтересованим научним и стручним радницима омогући увид у материјал који стоји на располагању.

Од раније примљених 80 рукописа са грађом о колонизацији у 108 војвођанских насеља са преко сто колонистичких породица и од шест рукописа који обрађују општа питања Научно одељење је до сада објавило следеће радове:

- Др Бранислав Букуров, Порекло становништва Војводине. Цена 150 динара 1957
- Др Миленко Филиповић, Проучавање насељавања Војводине. Цена 75 динара 1958
- Др Јован Трифуноски, О послератном насељавању становништва из НР Македоније у три банатска насеља - Јабука, Качарево, Глогољ. Цена 150 динара 1958
- Др Бранислав Русић, Белешке о најновијим насељеницима из Македоније у седам села вршачког дела Баната. Цена 220 динара 1958
- Др Милорад Васовић, Најновије насељавање Црногораца у неким бачким селима. Цена 680 динара
- Др Владимир Ђурић, Најновије насељавање Бачке колонистима из Хрватске. Цена 600 динара 1960

Теренска истраживања

Уз материјалну помоћ Научног одељења током лета обављали су теренска истраживања следећи сарадници:

Др Павле Васић је обављао истраживања и проучавање ликовне уметности на територији јужног Баната.

Др Живко Славнић је проучавао флору у Банату и Срему.

Јован Илић је проучавао полеогеографске проблеме Панчева.

Нада Бабић и Станија Парабуљски обављале су фитоценолошка и еколошка истраживања вегетације Ковиљског рита.

Проучавање војвођанских градова

Од десет војвођанских градова колико је обухваћено проучавањем дефинитивно је завршено проучавање морфологије Панчева, Вршца, Сенте и Сремске Митровице. Ови радови објављени су у 23. свесци Зборника за природне науке.

Војвођани ван Војводине (Др Ј. Трифуноски, Нова Батања, и К. Ристић, Насељавање Војвођана на Косову између првог и другог светског рата). Цена 150 динара

Др Живојин Гавриловић, Прилог познавању утицаја послератне миграције на телесно стање Црногораца насељених у Војводини. Цена 150 динара

Др Живојин Гавриловић, Прилог проучавању телесног стања насељеника из Лике после првог светског рата у Војводини. Цена 150 динара

Др Борислав Јанкулов, Колонизација Војводине у XVIII и XIX веку (у редакцији Рајка Веселиновића). Цена 500 динара

Др Јован Трифуноски, Колонисти из Србије у Каравукову, Раткову, Опацама и Деројама. Три сремска насеља: Рума, Хртковци, Никинци. Цена 350 динара

Рад на припреми критичких издања

Заједничка редакција Српске академије наука и уметности и Матице српске разрадила је детаљно и утврдила принципе за припрему и штампање критичких издања целокупних дела српских писаца и приступила прикупљању и снимању докумената, рукописа и друге грађе неопходне за обраду појединих писаца.

МОНОГРАФИЈЕ НОВОСАДСКИХ ПРЕДУЗЕЋА

Иницијативом Општинског одбора за прославу 40-годишњице КПЈ Научно одељење Матице српске покренуло је едицију: МОНОГРАФИЈЕ НОВОСАДСКИХ ПРЕДУЗЕЋА.

Пет новосадских предузећа: фабрика "Петар Драпшин", "Соња Маринковић", "Новкабел", "Албус" и Синдикат графичара дало је потребна средства.

За писање монографија споменутих предузећа редакција је ангаžовала историчаре и економисте Новог Сада, већином раније, а делом и новије сараднике НО-а Матице српске. Како за ове радове не постоје ни најнужнији штампани извори и литература, сви сарадници су приступили проучавању изворне архивске грађе, како у самим предузећима тако и у Архиву среза новосадског, Историјском архиву ПК СКС, у Државном историјском архиву у Ср. Карловцима и архивама Беча - а постоји неизбежна потреба проучавања синдикалне штампе и докумената будимпештанских архива. Ове архивске студије приводе се крају и већи део рукописа се припрема за штампу.

Најпотпуније је досада обрађена монографија фабрике Петар Драпшин за коју још недостају неки делови раздобља од 1945-1960; свих дана ће се и то употпунити и у догледном року дати у штампу. Припремљен је и већи део рукописа фабрике "Соња Маринковић" и "Новкабел" а и знатни делови монографија "Албуса" и Синдиката графичара - тако, да ће до краја 1963. сви рукописи бити предати редакцији.

ИЗБОР НОВИХ ЧЛАНОВА-САРАДНИКА

Одбори Књижевног и Научног одељења сређују и припремају предлоге за избор чланова-сарадника Матице српске које ће ускоро разматрати и Управни одбор.

ЗАОСТАВШТИНА МИШЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА

Нове аквизиције Галерије

Крајем 1961. године Културно-просветна заједница општине Нови Сад откупила је заоставштину Мише Димитријевића, политичког и друштвеног радника прошлог века, и поклонила је Матици.

Из ове заоставштине попуњени су фондови Библиотеке Матице српске и Рукописног одељења Матице српске а остатак је уступљен Народној библиотеци, Библиотеци Филозофског факултета, Музеју града Новог Сада и Војвођанском музеју.

Фондови Рукописног одељења Матице српске обogaћени су са 240 рукописа Мише Димитријевића са 1188 писама, 126 дописница и 245 брзојава упуњених њему (од 457 адресаната). Примљено је и 80 посмртних објава и 25 фотографија.

Библиотека Матице српске попунила је своје фондове са 494 српске књиге, 29 латинских и грчких, 5 енглеских, 5 француских, 10 чешких и пољских, 115 мађарских, 256 немачких, као и са 74 разне периодичне публикације.

РАД

КОНЗЕРВАТОРСКО РЕСТАУРАТОРСКЕ РАДИОНИЦЕ

У рестаураторској радионици Галерије Матице српске, која ради под стручним руководством сликара и рестауратора Ристе Ђинкулова, налазе се у раду значајне зографске иконе из прве половине XVIII века. Ова дела која се често доносе са терена у врло рђавом стању (црвоточина, делимични премази, и слојеви старог лака и прљавштине) подвргнута су чистињу и конзервацији, а једним делом и рестаурацији. Овај рад се врши по савременим конзерваторским принципима, што је омогућено набавком модерних техничких уређаја. Осим техничких послова и стручних интервенција у радионици се води и ажурна документација која се односи на ток рада на сваком објекту посебно. Уз документацију се прилажу фотографије сваког

Откупна политика Галерије Матице српске која се односи на набавку уметничких објеката насталих у Војводини за последња три века, усмерена је не само на откуп репрезентативних дела значајних аутора, него и на сакупљање материјала мање ликовне вредности, ванредно важан за студијске збирке. Од дела веће ликовне вредности која долазе у обзир за излагање у последње време Галерија је откупила: икону "Богородица са Христом", рад непознатог зографа из 1743. године; мушки портрет од Павела Ђурковића, из 1812. године; женски портрет од Арсе Теодоровића, из почетка XIX века; портрет Софије и Мише Којића од Николе Алексића; портрет др Цимка и портрет супруге Војводе Книћанина од Стеве Тодоровића; жанр-сцену "Арбанас у заседи" Паје Јовановића; портрет "Девојка у плавом" Уроша Предића, као и неколико слика Николе Алексића. Од графичких дела веће ликовне вредности откупљена су следећа: плаштаница из 1708. године; бакрорез "Св. Никола" и "Св. Кузман и Дамјан" Христофора Жефаровића; бакрорез "Св. Теодор Тирон" Захарије Орфелина; литографија "Мајске скупштина" Павла Симића; шездесет литографија и преко тридесет оригиналних цртежа Анастаса Јовановића и збирку од 33 цртежа Петра Добровића из уметникове ране фазе.

објекта који се снима пре почетка, у току и по завршеном послу

Материјал који се налази у раду - група икона анонимних зографа из прве половине XVIII века - предвиђен је за нови постав Галерије у коме ће сликарство овог периода бити знатно пре заступљено.

Икона ДЕИЗИС из прве половине XVIII века у току конзервације
(Рестауратор: Риста Ђинкулов)

**ТЕРЕНСКИ РАДОВИ
СТРУЧЊАКА МАТИЧИНЕ ГАЛЕРИЈЕ**

15. јула 1960. године Галерија Матице српске је добила сагласност Епархијског управног одбора Епархије сремске којом се одобрава позајмица старих икона из цркава те Епархије за које стручњаци утврде да имају уметничку и културноисторијску вредност а које нису више у црквеној употреби. На основу тог одобрења извршено је рекогносцирање терена Срема у две етапе: године 1960. обиђено је 37, а ове године преко 70 парохијских цркава и манастира. Преузет је већи број икона које су се у већини случајева налазиле у доста дерутном стању. Оштећене црвоточином, влагом и другим повредама иконе су у Галерији подвргнуте хитној конзерваторској интервенцији, - тако да се може рећи да су неке иконе у последњем моменту спасене од пропадања.

Известан број икона, а нарочито оне из Нештина, Баноштра, Старог Сланкамена, Ердевика, Сибача, Купинова, Чалме, Ирига, Дивоша, Бачинаца и Великих Радица као и из манастира Привичне Главе, Врдника и Јаска, - све радови непознатих сремских зографа из прве половине и из средине XVIII века, знатне су уметничке вредности и особито вредне за развој српске уметности у Војводини тога доба. Иако још сасвим неочишћене оне по неким очигледним стилским и иконографским особинама представљају окосницу у развоју предбарокне и ранобарокне српске уметности на територији некадашње карловачке митрополије. У новој изложбеној поставци коју припрема Галерија један део овог материјала ће бити презентирани заједно са досадашњим галеријским материјалом како би се још уверљивије нагласио наступ развоја и модернизација наше уметности у XVIII веку.

Израда библиографија

Трива Милитар, Драгиша Полужански и Нада Радонић раде Садржај Заставе 1871-1876. годишта. Др Марко Малетин припрема Садржај Летописа Матице српске (1825-1950), по струкама.

До сада су израђене следеће библиографије:

- I део = садржај по струкама
- II део = садржај по писцима
- Српски дневник (1852-1864), I део
- Застава (1866-1870), I и II део
- Наше доба (1885-1907), I део
- Летопис МС (1825-1950), II део
- Славено-србски магазин (1768), I део
- Српске народне новине (пештанске) (1838-1848), I део
- Јужна пчела (1851/2), I део
- Седмица (1852-1858), I део
- Школски лист (1858-1910), I и II део
- Пријатељ српске младежи (1866), I и II део
- Јавор (1862, 1874-1892), I и II део
- Стражилово (1885-1894), I и II део
- Бранково коло (1895-1914), I и II део

ВЕСТИ ИЗ БИБЛИОТЕКЕ

Савет Библиотеке МС на IX седници одржаној 19.X 1962. године једногласно је усвојио Предлог плана рада Библиотеке за 1963. годину, као и Предлог буџета Библиотеке за наредну годину.

У дискусији о плану рада наглашено је да у набавци књига посебну пажњу треба посветити систематском попуњавању празнина у постојећем фонду, као и систематском сакупљању литературе на језицима националних мањина наше Покрајине. У дискусији о плану рада матичног одељења наглашено је да треба што пре остварити чврсту сарадњу са среским и општинским матичним библиотекама, као и са оним библиотекама чији ће књижни фонд бити укључен у централни каталог Војводине.

У дискусији о предлогу буџета Савет је констатовао да је предлог реалан и да се расходи крећу, углавном, у прошлогодишњим оквирима. Дискутујући о набавци књига и периодичних публикација, Савет је закључио да је, обзиром на стално поскупљење књига, неопходно Библиотеци обезбедити бар 2,000.000.- динара више него што је то било у протекле три године.

У времену од 1. јула до 31. августа 1962. године извршена је ревизија фонда југословенске књиге.

Једина ревизија целокупног књижног фонда, у последњих 15 или 20 или, можда, и 30 година, извршена је приликом пресељења књига из старих у нови магазин 1955-1957. године.

Ревизијом југословенске књиге отпочела је, у ствари, систематска ревизија целокупног књижног фонда која ће се наставити наредних година.

Циљ ревизије био је да покаже стварно стање у овој групи књига, која броји 47983 сигнатура са око 60000 свезака, и да омогући исправљање евентуалних грешака у смештају, обради, инвентару и топографском каталогу.

Свесрдним залагањем службеника који су учествовали у ревизији посао је на време и са успехом обављен.

ЧИТАОНИЦЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

отворене су за читаоце и научне раднике радним данима од 7,30 до 20,
а суботом од 7,30 до 13 сати.

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ отворена је за публику: уторком и петком од 17-20
Средом, четвртком и суботом од 8-13
Недељом од 9-13
Понедељком затворена.

ИЗЛОЖБА ШТАМПЕ народноослободилачке борбе у Војводини

У припреми Библиотеке Матице српске, Војвођанског музеја радничког покрета и народне револуције, "Дневника" и Историјског архива ПК СКС за Војводину отворена је, у просторијама Матице српске, 15. новембра 1962. године у част 20-годишњице "Слободне Војводине" изложба штампе народноослободилачке борбе у Војводини.

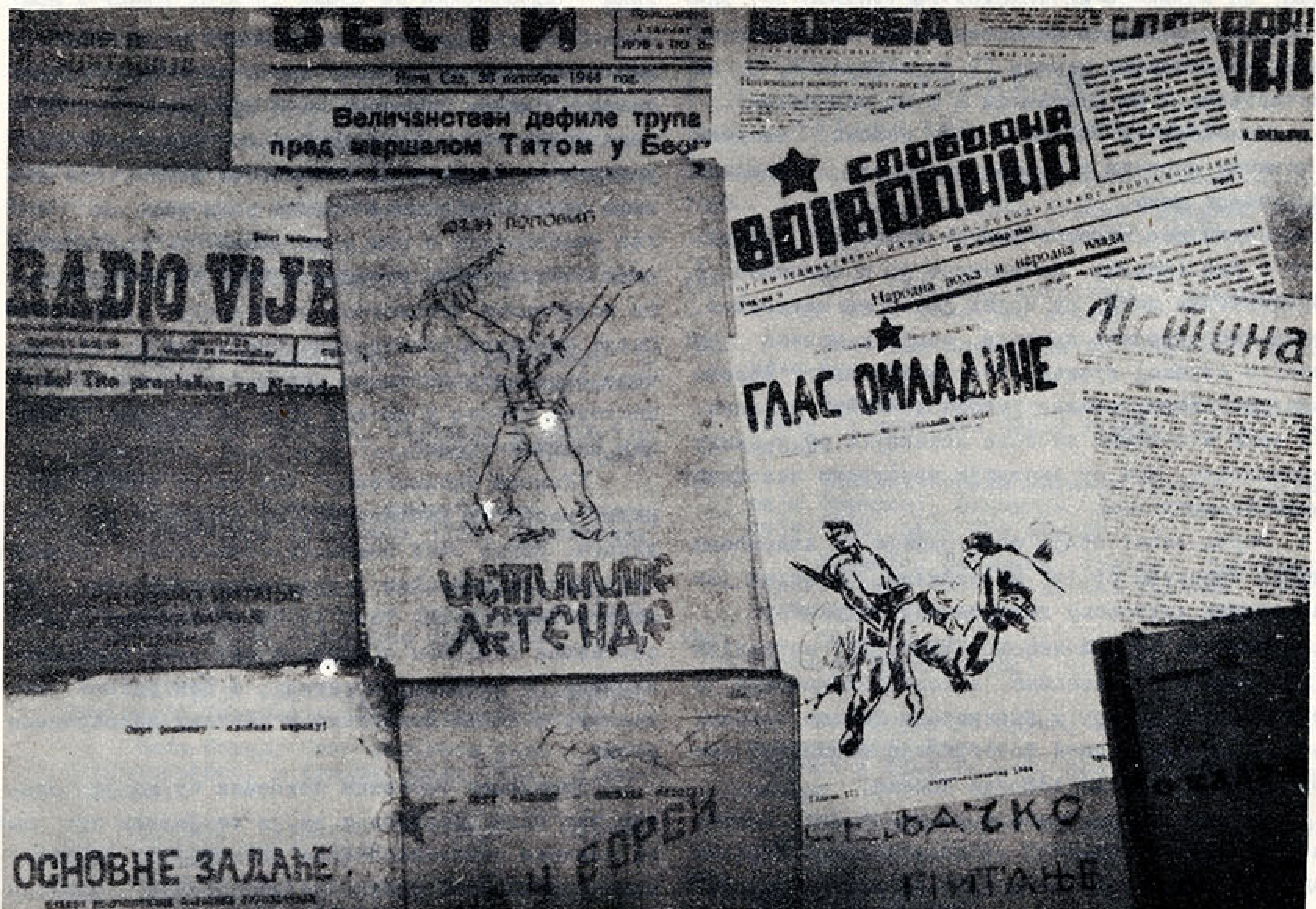
Отварању изложбе присуствовали су председник Покрајинског одбора Социјалистичког савеза Петар Релић, организациони секретар ПК СК Пал Шоти, председник Извршног већа Војводине Ђурица Јојкић, члан ЦК СКЈ Данило Кекић, председник Народне скупштине АП Војводине Стеван Доровски, потпредседник Извршног већа Нандор Фаркаш, председник Савета за просвету и културу Војводине Радомир Радујков, генерал-потпуковник Марко Перичин-Камењар, супруга и сестра Јована Поповића Боса и Јованка Поповић и око 150 политичких, јавних и културних радника Војводине, којима су том приликом подељени први примерци Грађе за библиографију штампе НОБ-а у Војводини, публиковане иницијативом Библиотеке МС.

Отварајући ову изложбу, директор "Дневника" Слободан Пошарац је у својој речи истакао неунитиву снагу наше револуције и високо оценио борбену улогу партизанске штампе која је у тој ватри револуције и у условима страховитог фашистичког терора ницала и расла из године у годину.

У 16 веома богато и укусно опремљених панела и витрина око 250 књига, брошура и листова привукло је пажњу три хиљаде посетилаца који су с интересовањем разгледали документа једне сла-

Између осталих изложбу је посетио и председник Народне скупштине Србије Јован Веселинов, затим секретар Главног одбора Социјалистичког савеза Србије Дража Марковић, група књижевника из Словеније, неколико службеника Амбасаде Совјетског Савеза у Београду, група туриста из Совјетског Савеза, неколико група студената из Загребa и Новог Сада. Запажене су и масовне посете ученика новосадских школа са својим учитељима и професорима.

Изложба је трајала до 8. децембра.

Са изложбе "Штампа народноослободилачке борбе у Војводини"

ИЗЛОЖБА ПОСВЕЋЕНА ДЕЛУ ИВА АНДРИЋА

Библиотека Матице српске приредила је, у времену од 11. до 21. октобра 1962, у част 70-годишњице нобеловца Иве Андрића изложбу његових штампаних дела.

Од издава на југословенским језицима (српскохрватском, словеначком и македонском) изложено је укупно 100 дела, од тога је 87 засебних издава, а 13 заједно са делима других писаца. Будући да је забележено 105 оваквих издава, на овој изложби недостајало је свега 5. Часописи, новине и алманаси нису овом приликом узимани у обзир.

Међутим на изложби је изложена већина југословенских часописа, листова и алманаха у којима је Иво Андрић сарађивао од првих почетака своје књижевне делатности. Ове публикације Библиотека Матице српске поседује готово у потпуном броју, али услед недостатка простора нису све могле бити изложене.

Од издава на страним језицима на изложби се налази 102 дела од укупно 120 забележених. Недостају углавном само поновљена издава. Андрићева дела штампана су на 27 разних страних језика, од којих је на изложби заступљено 25, рачунајући и изложена дела штампана на језицима наших националних мањина (2 на мађарском, 3 на шиптарском, 1 на румунском и 2 на словачком).

Изложени су такође и неки пољски, шведски и немачки листови у којима се налазе преводи Андрићевог дела.

Један део изложбе био је посвећен литератури о Иви Андрићу. Забележено је и изложено 6 појединачних дела, од којих једно на енглеском, поред многобројних критика, есеја и написа у нашој и страниј штампи. Због недовољног изложеног простора, већина југословенских дневних, а и неки инострани листови истакнути су у виду фотомонтаже, док су знатнији инострани изложени у оригиналу.

Поред већег броја фотографија из Андрићева живота изложена су три микрофилма, од којих један садржи докторску дисертацију Андрићеву.

Посебан одељак изложбе чинио је материјал о досадашњим нобеловцима, њихове фотографије и дела која се чувају у Библиотеци Матице српске, уз које се налазила и фотографија оснивача ове међународне награде Алфреда Нобела.

Изложба је постављена уз помоћ Иве Андрића, који је поклонио 32 примерка разних страних издава својих дела, а 10 врло ретких позајмио. Позајмице су учињене и у неким библиотекама у земљи (Загреб, Сарајево, Скопље, Београд, Нови

Сад - Филозофски факултет) и иностранству (Праг, Беч, Фиренца, Софија, Варшава). Изложба је организована на иницијативу управника Библиотеке Матице српске Павла Малетина, а материјал је прикупила и припремила Нада Радонић, виши библиотекар, док је идејно решење и реализацију постављања експоната дао Јован Бикички, декоративни сликар.

Треба навести да је изложбу посетио велики број посетилаца, међу њима и потпредседник Савезног извршног већа Родољуб Чолаковић са супругом, а с њима заједно и сам писац такође са супругом.

„УСМЕНИ БИБЛИОТЕКАР“

У новим друштвено-економским условима у којима се између осталог поставља и нов задатак да се у јавним службама па и културним установама пређе на увођење друштвеног самоуправљања, указала се потреба да и колектив Библиотеке Матице српске нађе нове облике рада како би могао учествовати и сам у питањима и проблемима који се тичу наше установе. Тако је и Синдикална подружница Библиотеке уз подршку управника Павла Малетина реализовала своју идеју, тј. почела одржавати састанке целог колектива сваке последње суботе у месецу које је назвала "Усменим библиотекар".

"Усмени библиотекар" има своје сталне рубрике: вести из Библиотеке, из струке и из Синдиката. Поред ових редовних обавештења, сваки састанак је посвећен једној актуелној теми из живота Библиотеке. Тако је на досадашњих шест састанака говорено о плану и програму рада Библиотеке, о набавној политици, о централном каталогу, о новим моментима у систему награђивања и сл.

Досадашњи састанци показали су да је овакав вид рада потребан и да је то једини пут да се чланови целог колектива упознају са проблемима установе, а уједно је добијена и трибина са које се чује глас сваког појединца што се и желело постићи "Усменим библиотекар".

ФОТОТИПСКА ИЗДАЊА

Године 1950. Матица српска је почела повремено издавати фототипским путем књиге и публикације којих је давно нестало са књижевних тржишта и из антикваријата, а ретке су и у библиотекама. Тиме се хтело омогућити научним радницима да лакше дођу до потребних извора. Прва издања наишла су на добар пријем заинтересованих кругова, читалаца, библиотека и научних установа, па је већ следеће године уследила сарадња са Научним друштвом Црне Горе са којим је Матица штампала сва фототипска издања у 1951. години. Иза ових двеју година настао је период затишја у овом послу због ограничених материјалних могућности. Тек 1956. године Библиотека Матице српске штампа са Народним музејом у Вршцу три календара Винка Лозића, које је уређивао а понајвише и писао и издавао Јован Ст. Поповић. Но и овај случај, везан за Стеријину прославу, остао је усамљен.

Године 1959, међутим, Матица српска приступа систематском штампању фототипских издања. Перспективним планом који је Матица усвојила предвиђено је штампање значајнијих новина, часописа и књига које су важне за проучавање наше културне и књижевне историје а које су данас веома или сасвим неприступачне. Осим тога, издаваће се и аутографи и рукописи. Овим издањима попуњава се велика празнина у издавачкој делатности и открива драгоцену благо наше културне историје, пружају се богати извори за њено страније проучавање.

До сада су изашла следећа фототипска издања:

1950.- Георгије Магарашевић, Објављеније о Србској летописи, Будим 1823. (распродато)

Захарија Орфелин, Мелодија к пролетју (Венеција, Димитрије Теодосије, 1765. (распродато))

Захарија Орфелин, Плач Србији, Венеција, Димитрије Теодосије 1765. (распродато)

Захарија Орфелин, Саветованије научног младага човека из Руског на Србски јазик преведено Захаријем Орфелином, Венеција 1764. (распродато)

Захарија Орфелин, Тренодија, Венеција, Димитрије Теодосије 1765. (распродато)

Сава Мркаљ, Сало дебелого јера либо азбукопротрес, у Будиму граду 1810. (распродато)

1951.- Василије Петровић, Историја о Черној Гори, Москва 1754. (распродато)

Србскиј буквар ради учења младежи, Цетиње 1836. (распродато)

Грлица. Календар црногорски, год. 1836, 1837, 1838, 1839. (распродато)

SERBISCHE LESEKÖRNER,

O D E R

HISTORISCH-KRITISCHE BELEUCHTUNG

D E R

SERBISCHEN MUNDART.

EIN BEITRAG

ZUR SLAWISCHEN SPRACHKUNDE,

V O N

P. J. SCHAFFARIK.

Mit Beilagen und einem Facsimile.

PESTH, 1835.

VERLAG VON C. A. HARTLEBEN.

1956. - Календари Винка Лозића (уредник Јован Ст. Поповић), год. 1830-1832, 1835. (распродато)

1957. - П. Ј. Шафарик, *Serbische Lesekörner*, Pesth 1833, цена 300 динара

1959. - Слободна Војводина бр. 1-6 (1942-1943), цена 500 динара

Захарија Орфелин, Поздрав Мојсеју Пунтику (у припреми Смиље Мишић), цена 500 динара

1960. - Славеносербски магазин (уредио Захарија Орфелин), Венеција, Димитрије Теодосије 1768, цена 250 динара

Уранија. Забавник (Уредио Димитрије Тирол). Год. 1837. цена 600 динара; год. 1838. цена 600 динара

1961. - Писма Доситеја Обрадовића (у припреми Боривоја Маринковића), Нови Сад, цена 350 динара

Изображеније оружј и лирическиј-Стематографија. Резали у бакру Христофор Жефаровић и Тома Месмер, Беч 1741, цена 500 динара

Славеносербскија вједомости. Год. 1792-1793. и год. 1794. цена 3500 динара

1962. - Слободна Војводина (бр. 1/1942-29/1944), цена 1000 динара

- Наша борба (бр. 1/1942-28/1944), цена 1000 динара.

ПОСЕТЕ

У прошлој години Матицу је посетио, поред низа културних и јавних радника из земље, многобројних школских екскурзија и др., и већи број иностраних посетилаца, истакнутих културних радника и представника институција са подручја културе и издавачке делатности, са којима су вођени разговори о сарадњи на културном пољу.

Тако је Матицу посетила студијска група из Уједињене Арапске Републике на челу са Галалом Фуадом; представници Генералне дирекције за издавачку делатност Министарства културе НР Мађарске П. Корниш и Ана Ференци, са Е. Палошијем, културним аташеом Амбасаде; Јан Чајак, књижевник, Чехословачка; Владимир Гудков, проф., Москва; У. Ериксон, публициста, Гетеборг; Г. Гримиатсос, адвокат, Атина; А. Баранга, књижевник, Букурешт; Тадеуш Рајек, ген. секретар Савеза пољских новинара, Варшава; Илија Конев, научни сарадник Института за књижевност БАН, Софија; В. Тулођецки, министар просвете Владе НР Пољске, Варшава; В. Карасев, професор, Москва; А. Фазекаш, књижевница и М. Ференци, директор Издавачког предузећа, Будимпешта; делегација Савеза писаца Мађарске Л. Геребен и И. Шимон, књижевници, Будимпешта; Р. Дорсон, проф. универзитета САД; Пјетро Секи, члан италијанског сената; др А. Манго, председник Комисије за уметност провинције Модена; М. Кадалора, директор позоришта, и Ф. Минели, новинар, Модена, Италија; А. Чаковски, књижевник, СССР; др В. Гутемус, проф. унив., Вроцлав; Салах Абдул Сабоур, књижевник и директор издавачког предузећа, Каиро; В.А. Иванов, главни начелник за издавачку делатност при Мин. културе СССР, Николај Мохов, заменик гл. начелника, Москва, и др.

Такође су и Галерију посетили поред осталих, и ови гости из иностранства: културна делегација УАР, делегација пољске Академије наука; Џорџ Ф. Кенан, амбасадор САД у Београду; Сер Алан Ват, аустралијански амбасадор у Бону; др Јусеф Бен Абас, министар здравља и просвете Марока; Ахмет Бусета, министар правде Марока у пратњи амбасадора Марока у Југославији; др Јозеф Саутка, амбасадор ССР у Југославији; Г. Атанасов, бугарски амбасадор у Југославији; Мисија добре воље Републике Дахомеј, са потпредседником Републике С.А. Апитом; Рошта Еядре, директор Института за културне везе са иностранством мађарске владе, из Будимпеште; Бил Дикин, професор универзитета, Оксфорд, први шеф војне мисије Велике Британије при Врховном Штабу НОЈ.; Делегација провинције и комуне Модене, Италија, приликом отварања изложбе "Десет сликара из Модене" у Н. Саду и други.

ВЕСТИ

Председништво Српске академије наука и уметности обавестило је Матицу да је прихватило њен предлог те је у Комисију за организовање симпозијума о друштвено-политичкој суштини и правним аспектима друштвене својине изабран др Владимир Капор, редовни професор Правног факултета у Новом Саду.

У Бугарској је, крајем децембра 1962, боравио директор Издавачког предузећа Матице српске Сава Јосић, на челу једне мање делегације наших издавача, ради закључења споразума о издавачкој сарадњи бугарских и наших издавача у 1963. години.

У 1962. години прослављена је 120-годишњица оснивања Матице хрватске. На завршној свечаности, која је одржана 23. децембра, међу осталима и Матици српској је додељена Спомен-плакета. У име Матице српске слављеницу је на свечаности поздравио секретар Живан Милисавац и уручио јој као поклон једну збирку Матичиних фототипских издава.

КОНКУРС ЗА БРАНКОВУ НАГРАДУ 1963. ГОДИНЕ

Новембра 1962. расписан је конкурс за Бранкову награду 1963. године са следећим темама:

- За студенте:

- а) Читајући Крлежу
- б) Дневник о Црњанском
- в) Поводом 1100-годишњице словенске писмености
- г) Литература, позориште, филм

НАГРАДЕ: ПРВА 40.000.-дин.

ДРУГА 30.000.- "

ТРЕЋА 20.000.- "

- За средњошколску омладину:

- а) Моје схватање једног нашег савременог писца
- б) Филмска представа је завршена...
- како доживљујем филм -
- в) Човек у космосу

НАГРАДЕ: ПРВА 20.000.-дин.

ДРУГА 15.000.- "

ТРЕЋА 10.000.- "

Рок за предају рукописа је 15. фебруар 1963. год.

БИБЛИОГРАФИЈА ШТАМПЕ НОБ-а У ВОЈВОДИНИ

Приређивачи изложбе "Штампа народноослободилачке борбе у Војводини" издали су и библиографију те штампе. Библиографија је подељена у два дела: у првом делу су описане књиге, у другом периодичне публикације.

Библиографија књига и брошура (саставио ју је Сава Паланчанин) забележила је 305 јединица. Сложена по азбучном реду писаца и снабдевена хронолошким регистром, она је прегледна, јасна и са свим добрим особинама које могу бити последица једног осећања мере.

Други део свеске (аутор је Душан Попов) описао је 173 листа која су излазила у Војводини за време народноослободилачке борбе. Поред библиографских података (сложени су хронолошким редом, регистри су азбучни и именски) овде су објављене и обимне примедбе о историјату описаних публикација. Тиме се поред библиографије дошло и до књиге у којој је на једном месту и систематски речено скоро све што се зна о војвођанској партизанској штампи. Био је тежак и мучан посао скупити толика обавештења која прелазе оквире једне библиографије, али није био непотребан и сувишан: приручник који смо добили тиме је само поузданији и на изванредан начин представља увод у студиознији и обухватнији рад на војвођанској штампи НОБ-а.

ПУБЛИКАЦИЈЕ ГАЛЕРИЈЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Поводом изложбе "Дело Христофора Жефаровића" Галерија је издала монографију "Христофор Жефаровић илирико-српскиј обшчиј зограф". У овој монографији су штампане студије Олге Микић ("Христофор Жефаровић и манастир Бођани"), Динка Давидова ("Христофор Жефаровић, први српски бакрорезац XVIII века") и Добриле Стојановић ("Везови Христофора Жефаровића") Монографија доноси и велики број репродукција бођанског живописа, свих до сада познатих Жефаровићевих бакрореза и уметничких везова.

На иницијативу Галерије, Матица српска је поводом 220 годишњице прве српске књиге новијег доба издала фототипско издање Жефаровићеве књиге "Изображеније оружиј илиричских" ("Стематологија").

Осим тога, Галерија је прошле јесени издала друго издање свог каталога са резимеом на француском и енглеском језику.

НАЈНОВИЈЕ КЊИГЕ

Др Раду Флора, Дијалектолошки профил румунских банатских говора са вршачког подручја (са 34 лингвистичке карте и 32 дијалектална текста), 170 страна, цена 700 динара.

Огледна свеска Биографско-библиографског лексикона југословенских писаца.

Прва збирка

Јудита Шалго, Обалом

Живадин Лукић, Разбољена шкољка

Иван Мартинац, Бијели јахач

Бора Хорват, Ником од мене

Књиге и часописи у у шtamпи

П о с е б н а и з д а њ а :

Светислав Марић, Регистар књига Васе Стајића

Др Нестор Шијачки, Штитна жлезда кокошке и њен утицај на носивост и оплођеност јаја (докторска дисертација)

Др Марко Малетин, Садржај Летописа Матице српске 1824-1950 (по писцима)

Андрија Огњановић, Новосадске основне школе и њихови учитељи

Др Јован Савковић, Војна граница

Зборник радова о П.Ј. Шафарику

Ф о т о т и п с к а и з д а њ а :

Истина (1940-1944)

Војвођанка у борби (1944)

Глас Омладине (1941-1946)

П е р и о д и к а :

Зборник за књижевност и језик, књ. 11

Зборник за друштвене науке, св. 31 и 32-33

"ПРВА ЗБИРКА" ПОСТАЈЕ "ПРВА КЊИГА"

Управни одбор Матице српске разматрао је на проширеној седници 25. октобра 1962. едицију "Прва збирка", у којој је од 1957. године објављено 28 збирки песама. Усвојен је предлог редакције да ова едиција, почевши од 1963. године, измени досадашњу концепцију и да се у њој поред поезије, објављује и проза (новела, мали роман, есеј, сценарио) и драма. Даљи бројеви књига у овој едицији излазиће под насловом "Прва књига". Књиге ће и даље излазити у ограниченом тиражу од 300 нумерисаних примерака али ће се обим кретати од 1 до 7 штампарских табака (уместо досадашњих 2-3).

Редакција је већ примила већи број рукописа и у план за 1963. годину узела следеће три књиге:

1. Сава Вереш: ДОВИЂЕЊА У СИРАКУЗИ (путописи)
2. МИРО Главуртић: ГЛАД (цртежи и проза)
3. Радмила Битевић: ОНО ШТО СЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО (песме)

НАЈНОВИЈИ ЗБОРНИЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Зборник за књижевност и језик, књ. 9-10

Садржај:

Др Лазар Мирковић, Шта значи мраморни стуб подигнут на месту косовске битке и шта каже натпис на овом стубу

Лазар Чурчић, О првом лиричком издању Кацићева разговора угоднога

Лазар Чурчић, Књижевско-издавачки рад Светолика Лазаревића

Светозар Матић, Превод другог дела Пишчевих мемоара

Светозар Матић, Новији радови о народном епу

Др Страхиња К. Костић, Превод Спиридона Јовића Етнографске слике Славонске војне границе

Живојин Бошковић, Прелазак Јакова Игњатовића у Београд

Др Иштван Пот, О Јовану Стерији Поповићу

Теодора Петровић, Одломци из аутобиографије Николе Боројевића

Душан К. Петровић, Један Бугарин професор гимназије у Сремским Карловцима

Божидар Ковачек, Змај у дневнику Јована Боројевића

Марија Бобровница и Милорад Живанчевић, Писма кс. Ш. Балског Брониславу Грабовском

Борђе Живановић, Из легенде и стварности о Стерији

Зборник за филологију и лингвистику, књ. 4-5

Ова књига посвећена је др Миливоју Павловићу поводом педесетогодишњице научног рада и седамдесетогодишњице живота. Књига садржи прилоге од 54 аутора од којих су 27 инострани лингвисти:

Idriz Ajeti, Danilo Barjaktarević, Jaromir Belič, Charles E. Bidwell, Yves Edouard Boeglin, Maximilian Braun, Dalibor Brozović, Mirko Deanović, Witold Doroszewski, P. Đorđić, Radu Flora, Vladimír Georgiev, I. Grickat, K. Horalek, Dušanka Ignjatović, Vojislav Ilić, Milka Ivić, Pavle Ivić, Roman Jakobson, Josip Jernej, St. Josifović, Dušan Jović, Mieczysław Karas, R. Kolarič, Halina Koneszna, J. Kurilowicz, Rene Lafon, Tadeusz Lehr-Splawinski, Horace G. Lunt, Vaclav Machek, Sv. Marković, Aleksandar Mladenović, Žarko Muljačić, Berislav M. Nikolić, Asim Peco, G. B. Pellegrini, Olga Penavin, Jan Petr, W. Pomianowska, Stojanka Popović, Đorđe Sp. Radojičić, Gerhard Rolfs, A. Rosetti, G. Ružičić, A. Schmaus, Franciszek Sławski, Edward Stankiewicz, M. Stevanović, Zdzisław Stieber, Jaroslav Stuchlik, Witold Taszycki, K. Todorović, A. Vaillant, Božo Vidoeski, Zlatko Vince, Alfred Zareba.

Зборник за друштвене науке, св. 30

Садржај:

Др Славко Гавриловић: Селаштво на ратно-стелинству Нуштар-Габош (1687-1849)

Др Коста Милутиновић, Политички лик Лазе Костића

Др Арпад Лебл, Војводина и партијске позиције 1908-1913

Живан Милисавац, Штампана у Војводини за време народно-ослободилачког рата

Др Јосип Мирнић, Мађарска обавештајна служба и "Загонетка Тито"

Херберт Штајнер, Прва окупација Босне и аустријски раднички покрет

Миливој Јовановић, Доситеј Обрадовић у вршачкој локалној журналистици из 1867. године

Инж. Дака Поповић, Пештанска српска црква (приказ књиге Стојана Вујићића)

Калман Чехак, Покрети радника и сељака у Мађарској од 1849-1867 (издање Akadémia kiadó, Budapest 1959), приказ

Василије Перовић, Поводом чланка Лазара Чурчића - Још једном о рукописном канонику Јована Рајића

Берџ Гал, Történelmi szemle, IV evfolyam br. 1-2, приказ

У овој свесци изашли су и садржаји пописима и по струкама за свеске 21-30

Зборник за природне науке, св. 22

Садржај:

Др Милош Зеремски, Неке морфолошке одлике долиноског система Будовара у источном Срему

Др Живојин Гавриловић, Прилог биологији Херцеговаца насељених у Војводини после првог и другог светског рата

Инж. Момчило Бошковић, Водљача на сунцо-крету

Др Живадин Јовичић, Географске основе за развој туризма на Фрушкој гори

Милош Ратковић, Монографија села Мраморка у Банату

Живко Пуцаревић, Пијаца у Старој Пазови

Др Живко Славнић, Glucosylrhiza inermis bogos, један хибридни рој из Војводине

Меланија Обрадовић, Прелиминарна запажања о хетеростилији код врста *Lythrum virgatum* L. и *Lythrum salicaria* L.

Зборник за природне науке, св. 23

Садржај:

Чедомир С. Милић, О појави одсека у југословенском расу

Меланија Обрадовић, Флористичка истраживања, њихови резултати и промене војвођанске флоре у периоду од првог светског рата до данас

Милош Ратковић, Морфологија Панчева

Тодор Милован, Морфологија Вршца

Нандор Фабри, Морфологија Сенте

Софија Смуђ, Морфологија Сремске Митровице

Обе свеске садрже и неколико приказа наших и иностраних публикација

СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ У СТО КЊИГА

НА ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ ПУТА

У нашој библиотеци "Српска књижевност у сто књига" досад је објављено 55 књига - У мају 1963: XII коло са нових пет књига

У НОВЕМБРУ 1957. ГОДИНЕ објавили смо, у сарадњи са Српском књижном задругом у Београду, прво коло од пет књига наше велике библиотеке "Српска књижевност у сто књига" са обећањем да ћемо, у два кола годишње од по пет књига, дакле у раздобљу од десет година са десет књига годишње, објавити, у добром избору и солидној техничкој опреми, у сто томова целокупну српску књижевност од најстаријих времена до данас.

Од појаве првог кола ове наше велике библиотеке, која је одмах по изласку првих пет књига означена као један од најзначајнијих и највећих послератних издавачких потхвата код нас, протекло је нешто више од пет година, а ми смо - тачно у обећаним роковима, у мају и новембру сваке године, - објављивали редовно ново коло са пет књига, тако да смо у новембру прошле године објавили XI коло, чиме је број штампаних књига ове значајне библиотеке повећан на 55. Сада је у штампи и XII коло библиотеке са нових пет књига (Вељко Петровић, ПРИПОВЕТКЕ ж Вељко Петровић, ПЕСМЕ - ЕСЕЈИ ж КЊИЖЕВНИ ИСТОРИЧАРИ И КРИТИЧАРИ, I ж КЊИЖЕВНИ ИСТОРИЧАРИ И КРИТИЧАРИ, II ж Слободан Јовановић, ИЗБОР (тако да ће, у мају 1963. године када ново коло буде изишло из штампе, ова библиотека имати 60 штампаних од предвиђених 100 књига.

+++

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР БИБЛИОТЕКЕ (Иво Андрић, Живојин Бошков, Војислав Ђурић, Младен Лесковац, Душан Матић, Живан Милисавец, Борислав Михајловић, Бошко Петровић, Живорад Стојковић) стараће

се и убудуће, као што је то чинио и досад, да и преостале књиге библиотеке снабде добрим предговорима и коментарима, биографским подацима о писцима и најважнијом библиографијом њихових радова и литературе о њима.

Поред неколико књига избора народне књижевности, из поезије и прозе, /две књиге народних епских песама и једне књиге народних лирских песама, једне књиге народних приповедака и једне књиге народних умотворина/, до сада смо објавили, у избору, многе наше значајне писце: Доситеја Обрадовића, Вука Стефановића Караџића (у три књиге), Јована Стерију Поповића (у две књиге), Матију Ненадовића, Љубомира Ненадовића, Стјепана Митрова Љубишу, Марка Миљанова, Ђуру Јакшића, Јакова Игњатовића (у две књиге), Милована Ђ. Глишића, Светозара Марковића, Лазу К. Лазаревића, Јанка Веселиновића, Светлика П. Ранковића, Стевана Сремца (у три књиге), Лазу Костића (у две књиге), Јована Јовановића-Змаја, Симу Матавуља (у две књиге), Љубомира Недића, Радоја Домановића, Ива Ћипика, Петра Кочића, Борисава Станковића (у две књиге), Милана Ракића, Алексу Шантића, Јована Скерлића (у две књиге), Војислава Илића, Бранислава Нушића, Јована Дучића, Симу Пандуровића, Исидору Секулић (у две књиге), Момчила Настасијевића, Растка Петровића (у две књиге), Владислава Петковића-Диса, Јована Поповића, Борха Јовановића, Бранимира Ћосића, Милана Богдановића.

До сада смо, такође, објавили и један избор српског путописа, а у наредним колима биће објављени и избори мемоара, дневника и писама, затим научних и новинских текстова наших научника и новинара и публициста. У по две књиге биће објављени избор наших тзв. мањих али

значајних песника и приповедача (који у библиотеци нису заступљени посебном књигом) као и избор наших књижевних историчара и критичара. Исто тако биће објављени и избори још неколико наших старијих писаца (Петар Петровић Његош, Бранко Радичевић) поред избора из дела наших истакнутих савремених писаца Вељка Петровића и Иве Андрића, затим Добрице Ћосића, Бранка Ћопића, Оскара Давича и др.

+++

КАРТОТЕКА ПРЕТПЛАТНИКА наше библиотеке "Српска књижевност у сто књига" обухвата хиљаде и хиљаде имена из свих крајева земље, најразличитијих занимања - од службеника и радника, сељака и занатлија, професора, наставника и учитеља, официра и лица слободних професија до највиших државних функционера. Библиотека има и приличан број претплатника у иностранству, међу нашим исељеницима. Од објављених једанаест кола, чији је укупан тираж прешао 500.000 примерака, првих девет кола је у потпуности распродато (сем извесног мањег дела тиража у којем повећу, намењеног првенствено већим библиотекама и установама), те се слободно може рећи да су књиге ове наше библиотеке распродане међу најшире народне масе.

+++

У кожном повезу ограничен број примерака свих досад објављених књига СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТО КЊИГА

Известан мањи, ограничен број примерака свих досад објављених књига наше библиотеке "Српска књижевност у сто књига" резервисали смо и повезали у кожу за потребе већих библиотека, установа и предузећа. Ближа обавештења о цени и испоруци ових књига - читаве једне библиотеке од 55 књига до сада - могу се добити у Комерцијалном одељењу Издавачког предузећа Матице српске, Нови Сад, Трг Св. Марковића, 2.

НАЈНОВИЈА ИЗДАЊА
У БИБЛИОТЕЦИ

КОРИСТ И РАЗОНОДА

Божко Петровић

ДНЕВНИК НЕМАЧКОГ ВОЈНИКА
(У полуплатну 1000)

Песник и приповедач Божко Петровић (рођен 1915) спада у генерацију наших писаца која се први пут јавила после овог рата. Збиркама песама ЗЕМЉА И МОРЕ И РУЈ он је остварио оригиналан тон једног медитативног лиричара, а његова књига приповедака ЛАГАНО ПРОМИЧУ ОБЛАЦИ, награђена Змајевом наградом за 1956. годину, унела је у нашу прозу неке нове интелектуалне акценте. Последњих година он је, по часописима, дао доказа о својој преокупацији проблемима личности у друштву, на плану националном и историјском; ДНЕВНИК НЕМАЧКОГ ВОЈНИКА плод је ових његових интересовања.

Бранко Гавела

ФИФИЈА

(У полуплатну 800)

Бранко Гавела (рођен 1914) познат је у нашој земљи и у иностранству као археолог, класични филолог и историчар античке уметности. Поред већег броја научних радова, у којима је посебну пажњу посветио проучавању културне прошлости Балкана и античког наслеђа у нашој земљи, објавио је и неколико превода одабраних дела из старе грчке и римске књижевности (међу којима је и значајан прилог нашој науци и култури - први превод Аристотелове МЕТАФИЗИКЕ). - Монографија о Фидији је прво дело ове врсте у нашој науци и књижевности, у коме је, са много занимљивих и нових података, приказано доба највишег успона класичне културе, нарочито уметности.

+++

Ускоро у овој библиотеци:

Штефан Цвајг

ЈУЧЕРАШЊИ СВЕТ

НАША НАЈНОВИЈА ИЗДАЊА
У БИБЛИОТЕЦИ

ПОПУЛАРНИ РОМАНИ

Е.М.Ремарк

ТРИЈУМФАЛНА КАПИЈА
(У полуплатну 1200)

Познати роман Ериха Марије Ремарка ТРИЈУМФАЛНА КАПИЈА историја је антихитлеровца доктора Равика који као емигрант живи у Француској уочи другог светског рата. Тема романа је емигрантска судбина и потпуна неизвесност живота, љубави и смрти у данима пред велики злочин који је отпочео Хитлер са својим хордама. Писана занимљиво, обилата личностима, судбинама и ситуацијама, ТРИЈУМФАЛНА КАПИЈА чита се са задовољством.

С немачког превео Божко Петровић.

Чарлс Дикенс

ПИКНИКОВ КЛУБ
У две књиге

(У полуплатну 2400)

ПИКНИКОВ КЛУБ је један од оних романа славног енглеског класика који спада у ред оних ретких књига које у пуној свежини пресрећу читаоце сваке генерације.

Превод са енглеског Вељка Милићевића.

Алфонс Доде

ТАРТАРЕН ТАРАСКОНАЦ
(У полуплатну 1200)

Чувену Додеову трилогију ЧУДЕСНИ ДОЖИВЉАЈИ ТАРТАРЕНА ТАРАСКОНЦА, ТАРТАРЕН НА АЛПИМА и ТАРАСКОНСКА ЛУКА објавили смо у нашем издању у једној књизи (прве две књиге у преводу Душана Л. Ђокића, а трећу у преводу Јемије Живановића). Све три заједно изванредно употпуњују лик маштавог и хвалисавог Тартарена, тако присан младим читаоцима многих генерација широм целог света, којим се Алфонс Доде уздигао у ред светских класика.

Ускоро у овој библиотеци

Д. Матић - А. Вучо

ГЛУХО ДОБА

Роман у две књиге

У штампи је и ускоро излази ГЛУХО ДОБА, роман Душана Матића и Александра Вуча, двојице истакнутих наших писаца. То је занимљив роман о Београду на почетку нашег столећа.

+++

У току 1963. године у библиотеци "Популарни романи" биће објављено, први пут код нас, неколико романа из светске књижевности (Пратолина, РАСИПНОСТ; Филдинг, ЏОЗЕФ ЕНДРУС; А. Бенет, ПРИЧЕ СТАРИХ ЖЕНА; Арагон, АУРЕЛИЈЕН; Хамсун, ПРИГУШЕНА СВРКА), док ћемо нека ранија издања из ове библиотеке, која су наишла на нарочито добар пријем код читалаца, поновити.

Ускоро

Трећа књига

СРБИ У ВОЈВОДИНИ

од

Др Душана Ј. Поповића

Ускоро излази из штампе трећа и завршна књига значајног дела нашег историка др Душана Ј. Поповића о прошлости војвођанских Срба под насловом СРБИ У ВОЈВОДИНИ. У првој књизи приказана је прошлост Срба у Војводини од најстаријих времена до Карловачког мира (1699), у другој од Карловачког мира до Темешварског сабора (1792), док се у трећој приказује њихова прошлост од Темешварског сабора до укидања Војводине (1860) заједно са бурним догађајима за време буне 1848-1849. године.

И трећа књига, као и раније две, биће лепо илустрована, повезана у цело платно и снабдевена заштитним омотом.

ШТА ПРИПРЕМАМО ЗА 1963. ГОДИНУ

У издању Матице српске

САБРАНА ДЕЛА
МИЛОША ЦРЊАНСКОГ
У 12 КЊИГА

У току 1963. године изићи ће првих шест књига

Издавачко предузеће Матице српске у Новом Саду припрема и издавање САБРАНИХ ДЕЛА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ У 12 КЊИГА

од којих ће у току 1963. године изићи из штампе првих шест књига, док ће преосталих шест књига изићи у току 1964. године.

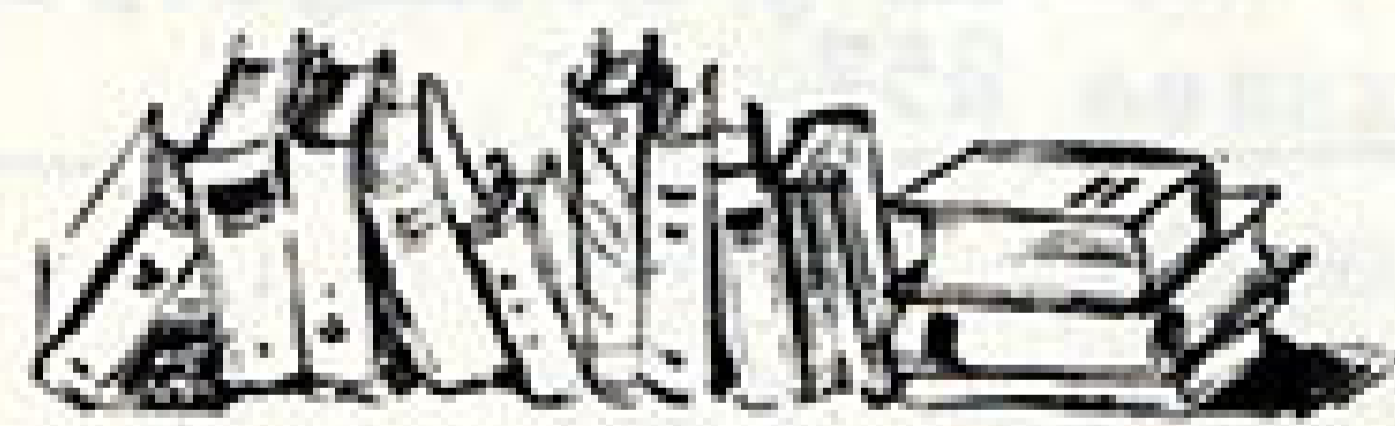
Избор и редиговање Сабраних дела Милоша Црњанског Редакција Издавачког предузећа Матице српске поверила је нашим познатим књижевницима Младену Лесковцу и Танасију Младеновићу, који ће, у споразуму са аутором, припремити за штампу следећа дела у дванаест књига:

ЛИРИКА И ПРЕПЕВИ
ПРИЧЕ О МУШКОМ Ж ДНЕВНИК
О ЧАРНОЈЕВИЋУ Ж КАП ШПАНСКЕ КРВИ
ХИПЕРБОРЕЈЦИ
ЉУБАВ У ТОСКАНИ Ж КЊИГА
О НЕМАЧКОЈ
ЕСЕЈИ И ПУТОПИСИ
ЧЛАНЦИ
СЕОБЕ (две књиге)
ЕМБАХАДЕ
ДРАМЕ

Прве три књиге Сабраних дела Милоша Црњанског биће објављене на пролеће 1963. године, а друге три на јесен исте године. Осталих шест биће објављене, у два маха по три књиге, у току 1964.

Књиге Сабраних дела Милоша Црњанског биће штампане на финој бездрвној хартији, повезане у цело платно, снабдевене заштитним лакираним омотом.

Детаљнија обавештења о изласку првих књига Сабраних дела Милоша Црњанског из штампе, о претплати и књијарској цени, биће благовремено објављена у дневној штампи.

НОВЕ ТРИ КЊИГЕ У БИБЛИОТЕЦИ

ДАНАС

У нашој библиотеци "Данас" објављујемо ускоро нове три књиге: Драгослав Поповић, НИШЧИ ДУХОМ, роман; Драшко Ређеп, У ТМИНУ ЗАГЛЕДАН, есеји и чланци, и Бора Ђосић, СОДОМА И ГОМОРА, есеји.

Сабрана дела Исидоре Секулић
ЗАПИСИ О МОМ НАРОДУ
АНАЛИТИЧКИ ТРЕНУТЦИ
ГОВОР И ЈЕЗИК

Сабрана дела Милоша Црњанског
ПРИЧЕ О МУШКОМ Ж ДНЕВНИК
О ЧАРНОЈЕВИЋУ Ж КАП ШПАНСКЕ КРВИ
ХИПЕРБОРЕЈЦИ

ЛИРИКА И ПРЕПЕВИ
ЉУБАВ У ТОСКАНИ Ж КЊИГА
О НЕМАЧКОЈ
ЕСЕЈИ И ПУТОПИСИ
ЧЛАНЦИ

Сабрана дела Вељка Петровића
О УМЕТНОСТИ И УМЕТНИЦИМА

"Савременици":

Тодор Манојловић: ПЕСМЕ

"Данас":

Бора Ђосић: СОДОМА И ГОМОРА
Драгослав Поповић: НИШЧИ ДУХОМ
Драшко Ређеп: ЕСЕЈИ
Алија Исаковић: СУНЦЕ О ДЕСНО
РАМЕ

"Популарни романи":

Д. Матић-А. Вучо, ГЛУХО ДОБА, I-II
Филдинг, ЏОЗЕФ ЕНДРУС
А. Бенет: ПРИЧЕ СТАРИХ ЖЕНА
Пратолини: РАСИПНОСТ, I-II
Арагон: АУРЕЛИЈЕН
Хамсун: ПРИГУШЕНА СВИРКА

"Корист и разонода":

Далмас: ТАЈНЕ МОДЕРНЕ МЕДИЦИНЕ
Кито: ГРЦИ

Посебна издања:

Хелен Гарднер: УМЕТНОСТ КРОЗ
ВЕКОВЕ

"Српска књижевност у сто књига":
XII коло у мају:

КЊИЖЕВНИ ИСТОРИЧАРИ И КРИТИЧАРИ, I
КЊИЖЕВНИ ИСТОРИЧАРИ И КРИТИЧАРИ, II
Вељко Петровић: ПРИПОВЕТКЕ
Вељко Петровић: ПЕСМЕ Ж ЕСЕЈИ
Слободан Јовановић: ИЗБОР
и XIII коло у новембру
са нових пет књига

Поновљена издања:

Горки: МАТИ
А. Дима: ГОСПОЂА ДЕ МОНСОРО
Г. Келер: И ПРАВА ЉУБАВ
Балзак: СЈАЈ И БЕДА КУРТИЗАНА
Стендал: ПАРМСКИ КАРТУЗИЈАНСКИ
МАНАСТИР

НАЈНОВИЈИ КАТАЛОГ
НАШИХ ИЗДАЊА

- објављен под насловом Матица српска Ж ЗИМА 1962-1963 - можете добити бесплатно ако га затражите једном картом од Комерцијалног одељења Издавачког предузећа Матице српске у Новом Саду, Трг Светозара Марковића, 2.

СВА НАША ИЗДАЊА можете добити и на вишемесечну отплату. Ближа обавештења: Издавачко предузеће Матице српске - Комерцијално одељење, Нови Сад, Трг Св. Марковића, 2.

АЛФОНС ДОДЕ

ТАРТАРЕН
ТАРАСКОНАЦ

РАНИЈА ИЗДАЊА

И.А. ГОНЧАРОВ, ПОНОР, I-II	2000	САБРАНА ДЕЛА ВЕЈКА ПЕТРОВИЋА		ПРАВОПИС СРПСКОХРВАТскоГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА, велико издање са правописним речником од 70.000 речи	4000
Џојс Кери: КОЊСКА УСТА	1000	ВРЕМЕНА И ДОГАЂАЈИ	700	ПРАВОПИС СРПСКОХРВАТскоГ ЈЕЗИКА, школско издање	500
А. Хаксли: САТИРСКА ИГРА	900	ИЗДАНЦИ ИЗ ОПАЉЕНА ГРМА	650		
Ж. Сименон: СТРИП-ТИЗ		ЗЕМЉА	650		
ЗЕЛЕНИ КАПЦИ	900	РАЗГОВОРУ НИКАД КРАЈА	450		
Г. Флобер: ГОСПОЂА БОВАРИ	900	О КЊИЖЕВНОСТИ И КЊИЖЕВНИЦИМА	800		
Г. Келер: И ПРАВА ЉУБАВ	650				
Леонид Леонор: ЛОПОВ	700				
Мор Јохан: НОВИ СПАХИЈА	600				
БИБЛИОТЕКА "МОЗАИК"					
Иво Андрић: ЗАПИСИ О ГОЈИ	500				
Ибн Хаџм: ГОЛУБИЧИН ЂЕРДАН	700				
Ранија издања:					
Лаза Костић: ПЕСМЕ	400				
Б. Поповић: ДВА ОГЛЕДА ИЗ ТЕОРИЈЕ СТИЛА	800				
Марко Аурелије: САМОМ СЕБИ	500				
К. Чапек: КЊИГА АПОКРИФА	600				
Младен Лесковац: БЕЂАРАЦ	250				
Б. Брехт: КАЛЕНДАРСКЕ ПРИЧЕ	280				
Франсис Бекон: ЕСЕЈИ	160				
Т. Ман: МАРИО И МАФИОНИЧАР	70				
Лео Фробениус: АФРИЧКЕ ПРИПОВЕТКЕ	160				
А. Жид: ПАСТОРАЛНА СИМФОНИЈА	74				
Виљем Фокнер: МЕДВЕД	170				
Ф. М. Достојевски: КРОТКА	70				
А. Стријдберг: СЕЉАЦИ СА ОСТРВА	140				
Х. Мелвил: БЕНИТО СЕРЕНО	100				
Ендре Ади: ПЕСМЕ	140				
БИБЛИОТЕКА "САВРЕМЕНИЦИ"					
И. Лалић: ВРЕМЕ, ВАТРЕ, ВРТОВИ	500				
М. Кашанин: У СЕНЦИ СЛАВЕ	1200				
В. Петровић: НЕВИДЉИВ ИЗВОР	500				
Д. Цесарић: ГОЛИ ЧАСОВИ	400				
Владан Десница: ТУ, ОДМАХ ПОРЕД НАС	500				
Ерих Кош: ИЛ ТИФО	700				
М. Миланков: ЈЕСЕВИ ДОГАЂАЈ	600				
Васко Попа: НЕПОЧИН-ПОЉЕ	500				
М. Павловић: МОСТ БЕЗ ОБАЛА	500				
САБРАНА ДЕЛА ИСИДОРЕ СЕКУЛИЋ САПУТНИЦИ - ПИСМА ИЗ НОРВЕШКЕ ЂЕГОШУ КЊИГА ДУБОКЕ ОДАНСТИ ТЕМЕ Свака књига 1500					
У штампи:					
КРОНИКА ПАЛАНАЧКОГ ГРОБЉА					
ИЗ СТРАНИХ КЊИЖЕВНОСТИ, I					
ИЗ СТРАНИХ КЊИЖЕВНОСТИ, II					
		БИБЛИОТЕКА "ДНАС"		Из каталогског списка:	
		Света Лукић: НЕКО ВРЕМЕ	800	Томас Ман: ИСПОВЕСТИ ВАРАЛИЦЕ ФЕЛИКСА КРУЛА	1400
		Душан Матић: НА ТЕПЕТ ДАНА	900	С. Фројд: ПСИХОПАТОЛОГИЈА СВАКОДНЕВНОГ ЖИВОТА	1200
		Александар Тимма: КРИВИЦЕ	400	ХЕРОДОТОВА ИСТОРИЈА	1500
		Мирјана Стефановић: ОДЛОМЦИ ИЗМИШЉЕНОГ ДНЕВНИКА	500	А. Мора: У ТРАГАЊУ ЗА МАРСЕЛОМ ПРУСТОМ	700
				Хајрих Харер: СЕДАМ ГОДИНА У ТИБЕТУ	650
		ВАН СЕРИЈА		Мирко Цветков: ИНДИЈСКЕ ПРИПОВЕТКЕ	1200
		Живан Милисавец: ШУМА НИЈЕ ОЛИСТАЛА	650	Ј. Игњатовић: РАПСОДИЈЕ ИЗ ПРОШЛОГ СРПСКОГ ЖИВОТА (мемоари)	600
		Пашко Ромац: БОРБЕ	750	Др Душан Ј. Поповић: СРБИ У ВОЈВОДИНИ, I-II	2000
		Душан Лазић: У ПАРТИЗАНСКОМ СРЕМУ	250		
		Флорика Штефан: ДОЗВОЛИТЕ СУНЦУ	250		
		Мирослав Антић: КОНЦЕРТ ЗА 1001 БУБАВ	250		
		Сава Јосић: ДЕЧЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА III издање	1800		
		МАЛИ РЕЧНИЦИ			
		НЕМАЧКО-СРПСКОХРВАТски		НОВА И НАЈНОВИЈА ИЗДАЊА	
		СРПСКОХРВАТско-НЕМАЧки		XI КОЛО БИБЛИОТЕКЕ "СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ У СТО КЊИГА"	
		ЕНГЛЕСКО-СРПСКОХРВАТски		А. Шантић - Св. Ђоровић: ИЗАБРАНЕ СТРАНИЦЕ	
		СРПСКОХРВАТско-ЕНГЛЕСки		Бранимир Ђосић: ПОКОШЕНО ПОЉЕ	
		РУСКО-СРПСКОХРВАТски		Ј. Поповић-Ђ. Јовановић: ИЗАБРАНЕ СТРАНИЦЕ	
		СРПСКОХРВАТско-РУСки		Растко Петровић: ИЗБОР, II	
		ИТАЛИЈАНСКО-СРПСКОХРВАТски		Милан Богдановић: КРИТИКЕ	
		Сваки речник	320	У претплати 3000	
		МАЂАРСКО-СРПСКОХРВАТски	280	У продаји 4000	
		СРПСКОХРВАТско-МАЂАРски	280	МАТИЦА СРПСКА * НОВИ САД	
		У штампи:		Поруџбине: ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ, НОВИ САД, Трг Св. Марковића, 2 Тек. рачун код НБ у Н. Саду: 151-11/1-257	
		ФРАНЦУСКО-СРПСКОХРВАТски		Сарадници у овом броју БИЛТЕНА:	
		СРПСКОХРВАТско-ФРАНЦУСки		Л. Атанацковић, М. Бицики, Ж. Боаров, Б. Вранешевић, Д. Вртунски, В. Вучковић, Д. Давидов, Ђ. Љубић, Ж. Милисавец, С. Паланчанин и Н. Радонић.	
		БИБЛИОТЕКА "КОРИСТ И РАЗНОДА"		Издаје: МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад	
		Бошко Петровић: ДНЕВНИК НЕМАЧКОГ ВОЈНИКА	1000	За издавача: Живан Милисавец, Нови Сад, Августа Цесарца бр. 5	
		Бранко Гавела: ФИДИЈА	1000	Уређује: Одбор. - Умножено на ротационој Матице српске.	
		БИБЛИОТЕКА "ПОПУЛАРНИ РОМАНИ"			
		А. Доде: ТАРТАРЕН ТАРАСКОНАЦ	1200		
		Ч. Дикенс: ПИКВИКОВ КЛУБ, I-II	2400		
		Е. Зола: РАДОСТ ЖИВОТА	1000		
		Т. Фонтане: ЕФИ БРИСТ	800		
		Г. Флобер: САЛАМБА	900		
		А. де Виџи: СЕН-МАР	1200		